

FLORENCE NIGHTINGALE

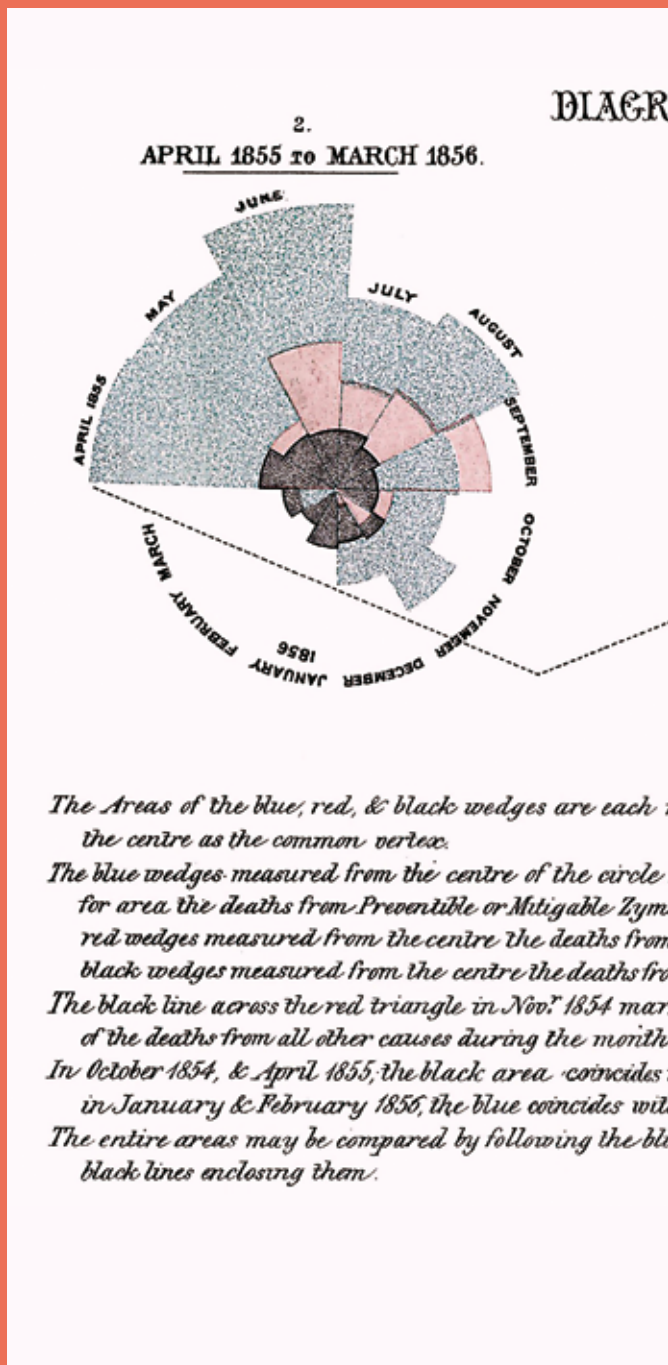
■ door Paul Levrie

(departement IWT, Karel de Grote-Hogeschool, Hoboken (Antwerpen))

De Britse Florence Nightingale (1820-1910) staat vooral bekend als de grondlegger van de moderne verpleegkunde. Als kind van welgestelde ouders koos ze er als tiener al voor om zich nuttig te maken als verpleegster. In 1854 trok ze aan het hoofd van een groep van 38 verpleegsters naar de Krim (een Oekraïens schiereiland), waar op dat ogenblik de Krimoorlog woedde, een conflict waar ook de Engelsen bij betrokken waren. Ze was er verantwoordelijk voor een ziekenhuis waar Britse soldaten verzorgd werden. Ze ontdekte al snel dat veel van die soldaten niet zozeer stierven als gevolg van de verwondingen die ze hadden opgelopen, maar door de slechte organisatie en hygiëne in het ziekenhuis.

Om dit te bewijzen maakte ze gebruik van *pooldiagrammen*, een manier (uitgevonden door Nightingale zelf) om gegevens voor te stellen. De figuur die je hier ziet afgebeeld is een origineel van Nightingale zelf. Zo'n pooldiagram bestaat uit een aantal sectoren. De grootte van een sector is een maat voor het gegeven dat je wil voorstellen. In het pooldiagram van Nightingale komt elke sector overeen met een maand. In het blauw is het aantal doden (bij de soldaten) ten gevolge van infecties weergegeven, in het rood het aantal doden door oorlogsverwondingen, en in het zwart het aantal doden als gevolg van andere oorzaken. Het gaat hier telkens om *volledige* cirkelsectoren: de rode liggen op de zwarte, en de zwarte op de blauwe. De ingrijpende acties die Nightingale ondernam in het ziekenhuis worden duidelijk vanaf april 1855 (het diagram links): het aantal doden neemt sterk af ten opzichte van de vorige maanden. ■

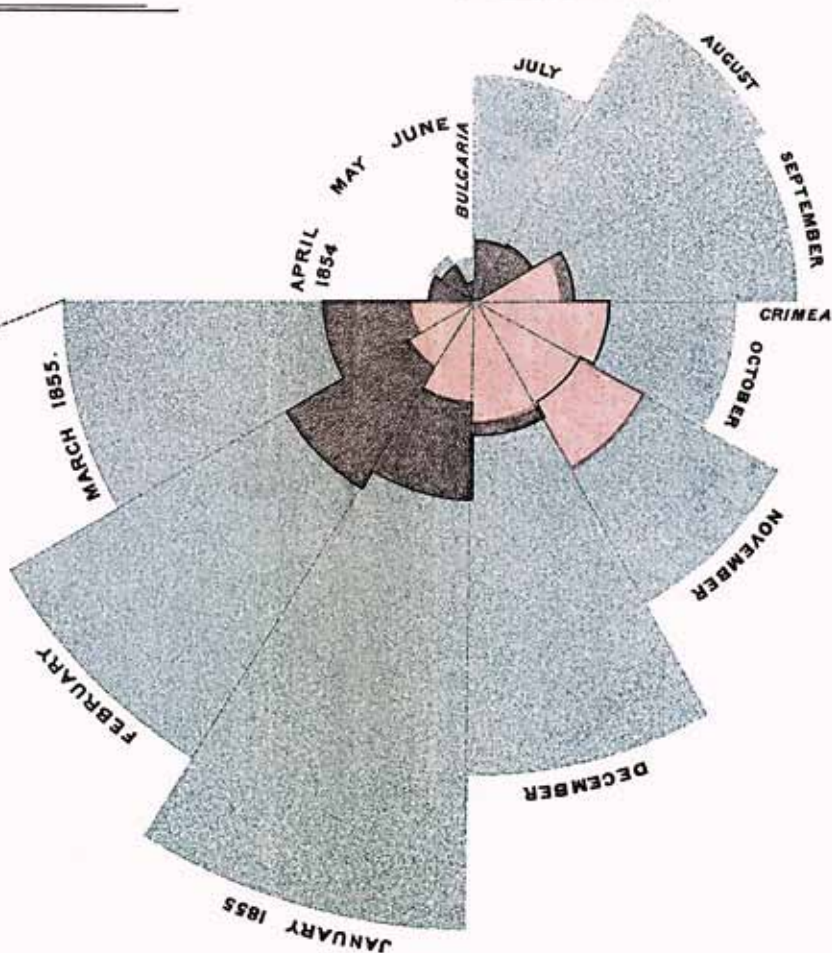
Meer informatie over Nightingales pooldiagrammen kun je vinden op <http://goo.gl/JhsrM> (met o.a. een tabel met gegevens die Nightingale gebruikte) en <http://goo.gl/uHH9v> (o.a. een animatie met de mogelijkheid om de gegevens van Nightingale op andere manieren voor te stellen).

E EN HET POOLDIAGRAM

AM OF THE CAUSES OF MORTALITY IN THE ARMY IN THE EAST.

1.
APRIL 1854 TO MARCH 1855.

measured from
represent area
otic diseases, the
r wounds, & the
m all other causes.
ks the boundary
,
with the red;
h the black.
ue, the red & the